

ordenen: Trede Behandling af „Forflag til Lov om Beberlag for Kontorudgifter til forskjellige Netsbetjentembeder“, er ansat eventuelt, da der ikke er hengaaet den forretningsmæssige Tid, og det desuden var at forudsætte, at der muligvis kunde være Hindringer for at foretage det. Denne Mulighed er bleven til Virkelighed, og jeg skal derfor lade den udgaa af Dagsordenen.

Man gik da til den sidste Sag paa Dagsordenen, som var:

Første Behandling af Forflag til Lov om Tillægsbevilling for Marineministeriet for Aaret 1873—74.

(Lovforslaget findes i Tillæg A.)

Mufjar: Jeg var i Diebliffet ikke opmærksom paa, at den første Sag paa Dagsordenen var udgaaet. Naar jeg tager Ordet for den Sag, som i dette Diebliffet foreligger, er det kun for at udtale mig ganske kort om Sagens Realitet. Saaledes som Spørgsmaalet forelaa ved Finantslovens Behandling, blev det afgjort ved en temmelig ringe Stemmeskerhed her i Salen. Regjeringen har siden troet ikke at burde forlænge Sessjonen yderligere ved at forsøge paa at faae den Wending, som den her anser for nødvendig, foretagen paa Finantsloven og denne saaledes sendt tilbage her til Thinget. Jeg tror, at Regjeringen i den Henseende for saa vidt har handlet rigtigt, som Spørgsmaalet nu her foreligger afløst fra alle politiske Sidebetragtninger og, som det vistnok maa indrømmes, at Spørgsmaalet, da vi sidste Gang havde det for ved Finantslovens endelige Behandling, ikke kunde siges at foreligge ganske paa samme Maade. Det, som Regjeringen nu forlanger og forlanger med stor Tilslutning hos den Del af Forsvarsvæsenet, som væsentligst er interesseret i Spørgsmaalet, er jo dette, at man ved en særegen Bevilling skal tilstaa den Midler til allerede i indværende Finantsperiode at paabegynde Nybygning af et Panderskib, svarende til de Planer og Omfter, som med saa stor Enstemmighed have gjort sig gjældende i det paagjældende Bævn. Det, som forekommer mig at maatte være det Afgjørende her, er, at den Beslutning, som blev fattet ved Finantslovens 3die Behandling af Folkethingets Mæltal, vil føre til, at det egentlige Panderskibsbygningsarbejde maatte siges at ville standse paa Værftet, idetmindste i 3 Aar; thi naar vi se hen til, hvad de ordinære Bevillinger ere, og den Særdighed, hvormed man hidtil har fastholdt Omfanget af disse Bevillinger, vil Enhver kunne sige sig selv, at naar vi nu med et Begyndelsesbeløb af 112,000 Rd. for indværende Finantsaar sætter Bygninger i Gang paa Værftet til et Beløb af 1 Million, vil der, indtil noget større Byggeforetagende paany ved ordinære Midler kan paa-

begyndes, hengaa 3 Aar. Ligesom det kan have overordentlig sørgelig Indflydelse paa Udviklingen af vort Panderskibsværk, henses alene dertil, kan man jo ogsaa forudsæ, at en saadan Standning af Panderskibets Bygning vil have til Følge, at de Arbejdere, der nu ere opdragne og uddannede paa Værftet, ikke ville kunne finde Beskæftigelse derved, og derfor maa søge andet Sted hen, og at man som Følge deraf, naar man igjen skulde tage fat paa Bygningen af Panderskibe, vilde finde sig i den samme Tilstand, som da man først begyndte, nemlig paany at maatte opdrage Arbejdere. Jeg nævner dette, ikke fordi det i og for sig er et Hovedspørgsmaal, men fordi jeg tror, at det er en Sag, som ved Siden af den anden store og for Forsvarsvæsenet betydningsfulde Sag ogsaa bør tages i Betragtning. Den Betragtning, som der utvivlsomt fra eventuelle Modstandere af dette Lovforslag vil blive fremhævet, nemlig, at man kommer med et saadant Forflag saa langt henne i Sessjonen og paa en Maade, som hidtil har været ukjendt i vor Lovgivningshistorie, tror jeg dog, at man rolig kan styde til Side, naar man ser hen til den overordentlige Betydning, som Forslaget har for vort Forsvar. Saa meget maa man jo erkende, at der her for det Første Intet sker, som kunde bidrage til at svække Lovgivningsmagtens eller Rigsdagens Myndighed; thi dersom der ved dette Skridt maatte siges at fremkomme nogen Svækkelse til nogen Side, tror jeg snarere, at det maatte være Regjeringen end Rigsdagen, der led en saadan. For mig er det imidlertid Hovedsagen, at denne Rigsdagssession ikke gaar hen med et saadant Minde efter sig, at vi have standset Udviklingen af vort Forsvar paa en saadan Maade, at det maatte kunne komme til at blive det Samme som en Tilintetgjørelse deraf, lige overfor de Flaademidler, som Nutiden skaber, og som hver Dag skabes. Jeg maa derfor paa det Indstændigste opfordre det høie Thing til at give sit Minde til dette Forflag.

Frederiksen: Jeg vil ganske vist vanskeligt kunne stemme for den allermindste yderligere Bevilling til vort Forsvarsvæsen. Ikke desto mindre agter jeg at stemme for denne Sags Overgang til 2den Behandling. Thi dels er det en Høflighed, som jeg gjerne viser Regjeringen, naar et Forflag kommer frem fra den, at lade det gaa over til 2den Behandling og lade det blive den omhyggeligere Drøftelse til Del, som en Sag først kan faae ved gentagne Forhandlinger her i Salen, og dernæst veed jeg ikke, om jeg har opfattet den ærede Ministers tidligere Udtalelser rigtigt, men jeg har i det Mindste faaet det Indtryk deraf, at det, som det var Ministeren overordentlig meget om at gjøre, var ikke den store Sum — thi jeg gjentager, at denne vil jeg ganske vist vanskelig kunne stemme for, jeg tvivler ikke om, at jeg maa sige nei dertil —; hvad Ministeren derimod efter hans